

PARTIJOS GYVENIMAS

Idėjinis politmokyklos klausytojų augimas

Užbaigtu užsiėmimai dvi metėje politmokykloje prie Čapajevio vardo kolūkio. Politmokykloje mokėsi 13 žmonių. Tai – komunistai, komjaunuoliai, laukininkystės brigadų brigadininkai, kolūkio aktyvas.

Praėjo dveji mokslo metai. Ir man, kaip propagandistui, džiugu, kad mano darbas ne nuo veltui, o davė klausytojams daug naudos. Visi klausytojai idėjiniai išaugo, ir svarbūs jie suprato mokymosi reikšmę. O juk pradžioje susidūrėme su nemažais sunkumais. Eilė klausytojų, kaip Stasė Eitminavičienė, Jonas Tuzikas, neregulariai lankė užsiėmimus, nedarė konspektų, užsiėmimus ruošesi paviršutiniškai. Man ir kolūkio partinei organizacijai teko daug padirbėti sklepijant klausytojams žinių siekimą, meilę knygai. Ne kartą atdaruose partiniuose susirinkimuose buvo svarstomi mokymosi klausimai. Mes stengėmės prie kiekvieno klausytojo prieiti individualiai, sužinoti, kas trukdo jam mokytis, kuo jam reikia padėti, mes stengėmės, kad kiekvienas suprastų, jog negalima mokytis bet kaip, o reikia giliai išsavinti žintas, kad šios žintos kiekvienam labai reikalingos. Ir tai mums pasisekė. Po kiekvieno susirinkimo klausytojai tapdavo energingesni, labiau veržesi prie žinių. Mokymosi lygio pakėlimui padėjo ir tai, kad dažnai užsiėmimuose dalyvaujavo partinės organizacijos sekretorius drg. Balapkinas ir kad jis nuolat domėdavosi kiekvieno klausytoju.

Idėjinis mokymosi turinys pirmoje eilėje priklauso nuo to, kaip propagandistas atlieka užsiėmimus. Todėl kiekvienam užsiėmimui aš rūpestingai ruošiaus. Be programinės medžiagos aš skaitydavau papildomą literatūrą, V. I. Lenino ir J. V. Stalino veikalus, grožinę literatūrą, laikraščių straipsnius ir t. t. Dėka to aš galėjau klausytojams suprantamai nušvieti nagrinėjamus klausimus. Savo pasikalbėjimuose aš plačiai panaudojau vietinius faktus iš rajono, kolūkio gyvenimo, valzdines priemones. Užsiėmimai politmokykloje prae-

davo gyvai ir įdomiai. Klausytojai aktyviai dalyvaujavo pasikalbėjimuose.

Nesenai įvyko užbaigiamieji užsiėmimai. Jie parodė, kad klausytojų politinis išsilavinimas žymiai pakilo, jie pradėjo geriau suprasti vidaus ir tarptautinės politikos klausimus.

Politinio mokymosi įtaka pasireiškia klausytojų visuomeninėje ir gamybinių veikloje. Pavyzdžiu, pirmiai kolūkio laukininkystės brigada, vadovaujama Juozo Černiauskas, anksčiau atsilikdavo vykstantiūkius uždavinius, darbo drausmė brigadoje buvo labai žema. J. Cerniausko mokymasis politmokykloje padėjo pagerinti vadovavimą brigadai. Iš atsiliekių brigada išėjo į priešakines ir sėkmingai vykdo visus žemės ūkio darbus. Dabar brigada pirmoji pradėjo lauko darbus iš grūdinių kultūrų sėjų. Drg. Cerniauskas istojo kandidatu į VKP(b) narius.

Arba kitas pavyzdys. Jaujas kolūkietis komjaunuolis Feoktistas Savičenko iki mokymosi politmokykloje nedalyvavo visuomeniniam darbe. Gi paskutiniu laiku jis tvarkingai vykdo visas komjaunimo užduotis, aktyviai dalyvauja visose kampanijose, kurias vykdo komjaunimo organizacija. Nesenai komjaunuoliai ji išrinko kolūkio komjaunimo organizacijos sekretoriumi.

Politmokykloje mokėsi ir komunistai drg. drg. S. Savičenko, A. Griščenka ir kiti. Komunistų idėjinis augimas pasireiškia partinės organizacijos gyvenime. Paskutiniu laiku susirinkimuose komunistai pasisako daug aktyviau, daro daug vertingų pasiūlymų. Susirinkimuose dabar drąsiau vystoma kritika ir savikritika.

Didesnė klausytojų dalis yra agitatorai, jie skleidžia bolševikinės tiesos žodį kolūkietių masėse.

Idėjinis komunistų ir kolūkio vadovaujančių kadru augimas padeda sėkmingiau atlikti visus žemės ūkio darbus, stiprinti darbo drausmę, toliau stiprinti kolūkijos organizacinių ūkinių atžvilgiu.

F. Radzivilovas, politmokyklos prie Čapajevio vardo kolūkio vadovas

Metų po metų auga ir stiprėja mūsų didžiosios Tėvynės ekonominė galia, kyla materialinis ir kultūrinis darbo žmonių lygis. Tarybinės laudis, Lenino–Stalino partijos vadovaujama, laimi naujas pergalės visuose taikios komunistinės statybos frontuose. Tai ryškiai liudija pastarosioms dienomis pa-skelbtas Centrinės Statistikos Valdybos prie TSRS Ministrų Tarybos pranešimas apie 1952 metų Valstybinio plano TSRS laudies ūkui išvystyti įvykdymo rezultatus per I ketvirčių, 10 proc.

Sparčiais tempais vystosi ir kitos pramonės šakos. Svarbus bruožas, apibūdinantis nepaliaujamą tarybinio laudies ūkio pakilimą, yra ne-nukrypstamas darbo našumo augimas. Darbininkų darbo našumās pramonėje per 1952 metų pirmą ketvirtį padidėjo, palyginti su 1951 m. I ketvirčiu, 10 proc.

Naujus laimėjimus ūkinėje ir kultūrinėje statyboje pasiekė socialistinio žemės ūkio darbo žmonės. Šalies kolūkiai, MTS ir tarybiniai ūkiai šiais metais pradėjo pavasarį sėjant geriau pasiruošę ir labiau apginkiuoti šiuolaikeine technika, negu praėjusais metais. Tai igalina atliskti lauko darbus trumpesniais terminais ir aukštėsniu lygiu.

Kolūkiose ir tarybiniuose ūkiose toliau auga visuomeninė gyvulininkystė. Gyvulių skaičius kolūkiose šiais metais I ketvirčio pabaigoje, palyginti su gyvulių skaičiumi 1951 m. I ketvirčio pabaigoje, padidėjo galvijų – 11 proc., tame tarpe karvių – 14 proc., kiaulių – 23 proc., avių ir ožkų – 14 proc., arklių – 8 proc. 35 proc. padidėjo paukščių skaičius. To-

kius pat žymius laimėjimus pasiekė ir tarybinių ūkių gyvulių augintojai.

Remiantis žymiais pramonės ir žemės ūkio laimėjimais nenukrypstamai kyla mūsų šalies darbo žmonių gerovė ir kultūra. Viršytas 1952 metų I ketvirčio prekių apyvartos planas. Valstybinėje ir kooperatinėje prekyboje gyventojams buvo parduota prekių, sugretinamomis kainomis, 11 proc. daugiau, negu 1951 metų I ketvirčyje. Darbo žmonės gavo daugiau sviesto, pieno, kiaušinių, žuvies produktų, cukraus, o taip pat šilkinių audinių, trikotažo dirbinių, avalynės, siuvamųjų mašinų, dviračių ir kitų gaminijų. Padidėjo taip pat žemės ūkio produkų pardavimas kolūkinėse rinkose.

Laimėjimai, pasiektieji 1951 metais pramonės ir žemės ūkio gamybos srityje, darbo našumo pakilimas ir produkcijos savikainos sumažėjimas sudarė salygas įvykdytajam nuo 1952 metų balandžio 1 dienos naujam – penktajam iš eilės – valstybių mažmeninių kainų sumžinimui masinio vartojimo maisto prekėms.

(TASS–ELTA).

Nauji TSRS laudies ūkio laimėjimai

Sparčiais tempais vystosi ir kitos pramonės šakos. Svarbus bruožas, apibūdinantis nepaliaujamą tarybinio laudies ūkio pakilimą, yra ne-nukrypstamas darbo našumo augimas. Darbininkų darbo našumās pramonėje per 1952 metų pirmą ketvirtį padidėjo, palyginti su 1951 m. I ketvirčiu, 10 proc.

Naujus laimėjimus ūkinėje ir kultūrinėje statyboje pasiekė socialistinio žemės ūkio darbo žmonės. Šalies kolūkiai, MTS ir tarybiniai ūkiai šiais metais pradėjo pavasarį sėjant geriau pasiruošę ir labiau apginkiuoti šiuolaikeine technika, negu praėjusais metais. Tai igalina atliskti lauko darbus trumpesniais terminais ir aukštėsniu lygiu.

Kolūkiose ir tarybiniuose ūkiose toliau auga visuomeninė gyvulininkystė. Gyvulių skaičius kolūkiose šiais metais I ketvirčio pabaigoje, palyginti su gyvulių skaičiumi 1951 m. I ketvirčio pabaigoje, padidėjo galvijų – 11 proc., tame tarpe karvių – 14 proc., kiaulių – 23 proc., avių ir ožkų – 14 proc., arklių – 8 proc. 35 proc. padidėjo paukščių skaičius. To-

Sėjai brangi kiekviena diena!

Kovingais tempais vykdyti laukų darbus, griežtai laikytis agrotechnikos taisyklių!

Kuo sparčiau įvykdyti sėja

Kuo sparčiau dirbtli, nepri-leisti atslikimo, sėja įvykdyti trumpu laiku ir aukščiu agrotechnikos lygiu – tokis visų „Počiotnyj trud“ žemės ūkio artelės kolūkietių sieki-mas vykdant pavasario laukų darbus.

Šis siekimas sparčiai išgy-vendinamas. Kolūkietiai pa-

pildomai patrėsė 154 ha žiem-kenčių, pasėjo 58 ha daugia-mečių žolių, suarė 53 ha dirvų. Kolūkyje prasidėjo ankstyvųjų grūdinių kultūrų sėja. Per paskutines dienas pasėta 11 ha žirnių ir avių. Sėja kiekvieną dieną plečia-

J. Janulaitis

Plečiasi laukų darbai

Kiekvieną dieną plečiasi pavasario laukų darbai Degučių apylinkės Ždanovo vardo kolūkyje. Jau pirmomis pavasario laukų darbų dienomis buvo sparčiai sėjamos daugiametės žoliės, papildomai žiemkenčiai. Viso jau patrėsta 39 ha žiemken-

čių ir pasėta 41 ha daugia-mečių žolių.

Apartų dirvų plotai kiekvieną dieną didėja. Kolūkietiai kątų su traktorine brigada aparė 47 ha dirvos. Jie pasėjo taip pat 49 ha anksti-trėšiami žiemkenčiai. Viso

R. Grikevičius

„Bolševiko“ kolūkyje

„Bolševiko“ žemės ūkio artelės kolūkietiai vykdo pavasario laukų darbus. Pirmoji darbų pradėjo IV brigada, vadovaujama brigadininko L. Valkausko. Paskui jų į darbą išėjo ir kitos laukininkystės brigados.

Dabar jau patrėsta 128 ha žiemkenčių. Daugiametėmis žolėmis kolūkietiai apsėjo 67 hektarus.

Pradžiuvinus dirvai, kolūkietiai, padedant traktorine bri-gadai, pradėjo tuošti žemę ankstyvųjų kultūrų sėjai. Suarta 70 ha dirvos, pradėtas ir jos kultivavimas.

L. Beinoravičius

Neorganizuoto darbo pasekmės

Kutuzovo vardo kolūkyje yra palankios salygos plačiai išvystyti laukų darbams: pakankamai darbo ir traukiamosios jėgos, priesmėlio dirvos sausos. Tačiau sėja šiame kolūkyje vyksta silpnai, neorganizuotai, pažeidžiamai agrotechnikos reikalavimai. Rudenį suarta dirva neakėjama, nesulaikoma per žiemą dirvoje sukaupta drėgmė, kas, aišku, atsilieps į derlių.

Nors dar liko nesuarta išrudens 126 ha dirvos, bet arimo darbai dar vos pradėti – suarta 3 ha dirvos, per pra-

ėjusį penkiadienį nepasėta né vieno hektaro ankstyvųjų kultūrų.

Neišnaudojama traukiamoji jėga. Iš kolūkyje esančių 56 darbo arklių dirba tik 16 arklių ir tai nepilnu apkrovimui, išdirbio normos neįvykdomas.

Pavasario laukų darbų plane numatyta sėja atlikti per 18 darbo dienų, pilnai naudojant darbo ir traukiamąją jėgą. Tuo tarpu visos jėgos panaudoti negalima, nes nepilnai atremontuotas žemės ūkio inventorius, o antroje brigadoje (brigadininkas drg.

Blynovas) laukų darbai dar visai nepradėti. Ši padėtis nė kiek nejaudina kolūkio valdybos, kuri nemobilizuja kolūkietių pavasario sėjos darbams vykdyti, nesiima priemonių prieš darbo drausmės pažeidėjus.

Toks pavasario sėjos uždelsimas yra labai žalingas tolesniams kolūkio stiprinimui. Kolūkio valdybos pareiga – kuo skubiau ištaisyti šią padėtį ir imtis visų priemonių pavasario sėjos darbams organizuoti.

J. Kozlovas

Moksleivių – komjaunuolių sąskrydis

Balandžio 20 d. įvyko rai-joninis moksleivių – komjaunuolių sąskrydis, kuriame da-yavo 150 komjaunuolių.

Pranešimą „Komjaunuolių uždaviniai ruošiantis pavasario egzaminams“ padarė LLKJS rajono komitetas sekretorius drg. Garšanovas.

Sąskrydyje aktyviai pasirodė komjaunuoliai. Savo pasakymuose jie papasakojo, kaip ruošiasi egzaminams, kaip organizuoja pagalbą atsiliekantiems moksleiviams.

Ii vidurinės mokyklos XI klasės mokinys komjaunuolis

R. Tomilovas papasakojo apie mokymos komjaunimo organizacijos darbą ruošiantis egzaminams. Pasiruošimo egzaminams klausimas buvo ap-svarstytas grupių susitinkimuose, suorganizuota kolektyvi pagalba atsiliekantiems mokiniam.

Apie pasiruošimą egzaminams kalbėjo komjaunuoliai Sileikytė, Topčeva ir kiti.

Sąskrydžio dalyviai priėmė kreipimąsi į visus rajono moksleivius.

J. Blaževičius

Obligacijų patikrinimas

Rajono taupomoji kasa kasmet išmoka valstybinių paskolų obligacijų laikytojams išlošimų pavidalu dides sumas. Praėjusiais metais buvo išmokėta 149 tūkstančiai rublių. Stambesnių laimėjimų buvo apie 70.

Šiu metu pirmajame ketvirtje išmokėta laimėjimų daugiau kaip 23 tūkstančiai rublių. 13 rajono darbo žmonių teko stambūs laimėjimai.

I.Reimeikaitė

Moksleivių susirinkimas

Šiomis dienomis Zarasų pirmoje vidurinėje mokykloje įvyko I—IV klasių mokiniai susirinkimas tema: „Už vaikų laimę“. Pranešimą šia tema padarė mokytoja drg. J. Valentiniavicienė. Ji papasakojo apie skurdų kapitalo šalių vaikų gyvenimą ir apie sau-lėtā valkystę Tarybų Sajungoje.

S. Vaitonis

„Pergalės“ medžiagos pėdsakais

„Pagerinti arklių priežiūrą“

Korespondencija tokia antrašte buvo išspausdinta „Pergalės“ 24(696) numeryje. Joje buvo nurodoma, kad Stelmužės apylinkės „Ažuolo“ kolūkyje nesirūpinama arklių priežiūra.

Rajono vykdomojo komiteto žemės ūkio skyriaus vedėjas drg. Pavlovas praneša, kad korespondencijoje iškelti faktai yra teisingi. Trūkumų pašalinimui imtasi priemonių. Arklininkų darbas buvo apsvarstytas kolūkio valdybos posėdyje, išskirtas trečias arklininkas. Dėl blogo arklių valymo arklininkai yra įspėti.

VILNIAUS SRITYJE

(rajoninių laikraščių puslapiuose)

Plečiamas kurorto veikla

Kasmet plečiasi Druskininkų kurortas, kuriamo poilsiaujant tūkstančiai mūsų šalies darbo žmonių.

Šais metais bus atremontuota kurorto valdybos patalpos, sanatorijos № 3 namas; gydyklų parke ši pavasarį pradės veikti naujai pastatyta biuvetė. Žymių vietų užims poilsiautojų sveikatos stiprinimo fizkultūros parkas, kuris pradės veikti sezono pradžioje. Ši parką aptarnaus šeši medicinos personalo asmenys. Be to, fizkultūros parke bus įrengta visa eilė sporto aikštelių. Cia pat veiks du baseinai—vyrams ir moterims.

(„Po Spalio vėliava“)

Gegužinis lenktyniavimas

Nemenčinės rajono durpių gamybos įmonėje „Buzuras“ verda darbas. Prasidėjo durpių ruošimas. Geriausiai durpių gamybos sezonui pasiūsose priešakinis įmonės baras, vadovaujamas Ivano Bugačovo. Remonto dirbtuvių darbininkai laiku atremontavo mechanizmus ir kitą inventorių.

Nuo pirmų dienų gerų rodiuklių durpių gamyboje pasiekė stachanoviečiai Mavevič, Mikulo ir kiti. Jų dienos išdirbis siekia daugiau kaip 115 proc.

Stojo į stachanovinę sargybą tarptautinės darbo žmonių šventės — Gegužės Pirmosios garbei, pirmaujančio baro darbininkai kovoja už balandžio mėnesio plano įvykdymą 200 procentų.

(„Zaviety Lenin“)

Naujas klubas - skaitykla

Širvintų rajono Pamusių apylinkės „Svajonės“ kolūkyje pradėjo veikti naujas klubas—skaitykla. Jau pirmomis darbo dienomis klubas tapo mėgiamą kolukiečių poilsio vieta. Čia jie susirenka paskaiti laikraščių ir žurnalų. Vedėja drg. Stravinskaitė reguliarai atlieka garsinius laikraščių skaitymus. Jaunimas žaidžia šachmatais, šaškėmis ir domino.

(„Lenino vėliava“)

Naujos kolūkio statybos

Šais metais Švenčionėlių rajono Molotovo vardo kolūkis išplės visuomeninį pastatų statybą. Atevta statybinė miško medžiaga. Kolūkis įsigijo lokomobilį, kurį panaudos malūnui ir lentpūvei. Malūnas jau statomas. Kolūkio statybininkų brigada šiai metai įrengs dar lentpūvę, patalpas visuomeniniams gyvuliams.

Skiedras stogams dengti pagamins patys statybininkai.

(„Naujas gyvenimas“)

Sudarytas lektoriumas

Prie Vyžuonų Kultūros namų (Utenos rajone) sudarytas lektoriumas, kuriam vadovauja drg. Misevičius. I lektoriumą įtrauki mokytojai, veterinarijos darbuotojai, agronomai. Sudarytas mėnesinis veiklos planas.

(„Lenino keliu“)

Paskaita apie didžiasias komunizmo statybas

„Spalio“ kolūkyje dažnai skaitomas paskaitos įvairiomis temomis. Nesenai buvo perskaityta paskaita „Didžiosios komunizmo statybos“. Lektorius drg. Savickas plačiai papasakojo apie Volgos—Dono kanalo statybą, apie naujuosius hidrotechnikos įrengimus. J. Paurienė

Meno saviveiklos pasirodymas kolūkyje

Julijos Žemaitės vardo kolūkyje nesenai susiorganizavo meno saviveiklos ratelis. Didelę pagalbą jam teikia Raudinės mokyklos mokytojai. Balandžio 20 d. meno saviveiklos ratelis pastatė pjesę „Petras Kurmelis“ pagal J. Žemaitės to paties vardo apskrymą.

Šis kolūkio saviveiklininkų pasirodymas susilaikė šiltos kolukiečių pritarimo.

S. Putinaitis

Rūpinimasis tarybiniu žmogumi

Teisė į materialinių aprūpiųnamų senatvėje arba netekus darbingumo yra suteikta Stalinio Konstitucijos kiekvienam tarybiniam žmogui. Kaip ši teisė įgyvendinama, patvirtina valstybės išmokamos sumos žmonėms, sulaukusiem senatvės arba netekusiem darbingumo.

Tik mūsų rajono výkdomojo komiteto socialinio aprūpinimo skyrius per praėjusius metus seniems ir nedarbingiems žmonėms išmokėjo pensijų daugiau kaip 408 tūkstančius rublių. Kurorto ir gydymo tikslams, o taip pat vienkartinėms pašalpoms išmokėta apie 26.000 rublių.

L. Ušakova

Visur skleiskime žemės ūkio pirmūnų patyrimą!

Dobilų sėklų auginimo patyrimas

1951 metais mano brigada gavo po 445 kilogramus dobilų sėklų iš kiekvieno jai pritrūkintų 40 hektarų. Kolūkis pilnuitinai apsirūpino dobilų sėklomis, sudarė pereinamajį draudimo fondą ir pristatė valstybei 136 centnerius sėklas. Už viršumplaninį dobilų sėklų pristatymą kolūkis gavo 198.645 rublių pajamų. Be to, jam užskaityta 860 centnerių grūdų privalomyų pristatymų valstybei sąskaiton.

Siekiant gauti aukštus derlius, labai svarbu turėti savo kolūkyje išaugintas sėklas. Mūsų artelėje nuo senų laikų auginami raudonieji vienazolių dobilai. Ši nuo senų žinoma rūsių gerai priatakių vietinėms dirvožemio ir klimato sąlygomis.

Mūsų išaugintos sėklas turi ne mažiau 90 procentų dauguma ir ne mažiau 98 procentų švarumo. Mes valome

jas fukteliais „Triumf“ ir „Kuskuta“ su specialiu sietų komplektu. Norint pakelti sėklų daigumą ir augimo energiją, reikia jas apsildyti oru. Prieš sėjant sėklas beicuojamos granozanu (150 gramų preparato vienam centneriui sėklų). Sėjant dobilus sklypuose, kuriuose dobilai anksčiau niekuomet nebuvu auginami, sėklas apveliamos nitraginu ir sėjamos nebeicuotos. Sėdami vien tik dobilus, imame 15—16 kilogramų sėklų hektarui, o sėdami mišini—11 kilogramų dobilų sėklų ir 5 kilogramus motiejukų.

Pastaraisiais metais daugiametės žoles kolūkis išėja į vasarinius kviečius bei kitas vasarines grūdines kultūras, augančias po žiemkenčių, patsėtų į patrėstus pūdymus. Neturedami grūdų—žolių sėjamosios mašinos, žolių sėklas sėjame paprastaja grūdinių kultūrų sėjamajai mašina

kartu su dengiamosios kultūros sėklomis, išséjant jas ne giliu kaip 3—4 centimetrus. Siekdami žolių sėklas išséti tolygiai, prieš sėjant mes vilgom jas ir gerai sumaišome su dengiamosios kultūros sėklomis.

Didelės teiksmės turi dirvos idirbimas ir paruošimas augiamečių žolių priešsēliui. Mūsų kolūkio dirvos yra priešmolio dirvos, silpnos ir vidutiniai sujaurėjusios, ariamasis sluoksnis yra ne gilesnis kaip 18—19 centimetru. Ariant pūdymus mes giliname ariamaji horizontą ligu 21—22 centimetru, kartu įterpdami po 25 tonas mėšlo ir 5—6 centnerius fosforitinių miltų į kiekvieną hektarą. Nuėmę žiemkenčius, skutame ražienas 4—5 centimetru gilumu, o po 17—20 dienų atliekame rūdeninį arimą plūgais su priešplūgais 21—22 centimetru gilumu. Pavasari, kai tik

dirva ima džiuti, rudenį suartėjus kuriam laikui išravėjome piktžoles.

Mes skaitome, kad vienas

būdu, padedančiu gauti aukštą dobilų sėklų derlius, yra

bičių gabentinas į sėklojų.

Pernai buvo išgabenta į lauką 80 bičių šeimų.

Bičių išgabentinė ir dresiravimų dobilams apdulkinti mes praktikuojame antruosius metus.

1951 metais sėklinio dobilų sklypo derlius mes nuėmėm

savaeigiu kombainu „SK—4“.

Nuimant derlius kombainu žymiai mažėja sėklų nuostoliai,

palyginus su nuėmimu pa-

prastomis mašinomis.

Tarp sėklojaušių derliaus nuėmimo ir sėklų ištirynimo pas mus nebuvu jokio atrodo.

Dobilus kuldavome bukauniku, kol visiškai ištirin-

davome sėklas.

Taikydamas aukščiau išdės-

tytą agrotechniką, mūsų kolū-

ūkis kasmet apsirūpina nuo-

savos gamybos dobilų sėklas.

P. Ivanovas,
Udmurtijos ATSR, Iževsko rajono „Vil-ulon“ kolūkio brigadininkas

Pasikalbėjimai gamtos mokslo temomis

Žemės kilmė

Dėsninumai gamtoje

Žmonės visada domėjos, kaip atsirado žemė ir dangaus šviesulai — Mėnulis, Saulė ir žvaigždės. Iki to laiko, kol žmonės sužinojo tikrą visatos sandarą ir vietą, kuria joje užima žemės rutulis, iki tol, kol ilgū bandymų, stebėjimų ir mąstymų keliu jie sužinojo gamtos dėsnius, atsakymas į šį klausimą buvo negalimas. Vietoj atsakymo religija teigė, kad visas pasaulis ir ypatingai Žemė sukurta dievo iš nieko. Panaši pasaka apie pasaulio sukūrimą per šešias dienas pasakojaama, pavyzdžiu, biblijoje.

Tačiau žmonių patyrimas parodė, kad medžiaga, iš kurios viskas padaryta, ir jos judėjimas negali būti nei sukurta iš nieko, nei panaišinti, bet jie amžinali kinta. Šį dėsnį atrado didysis rusų mokslininkas M. V. Lomonosovas. Šis dėsnis buvo palūkintas visos mokslo raidos ir jis yra svarbiausia marksistinio-lentinių gamtos supratimo dalis.

Buržuazinių mokslininkų, religijos šalininkų siekia atvirai arba užmaskuotai, neva moksliškai teorijos forma, palūkinti pasaką apie pasaulio ir Žemės sukūrimą „dievo valia“. Kapitalistinėse šalyse ir dabar daromis tokie mėginių. Prieš tokias kladinės moksliškes teorijas kovoja materialistinė-vienintelė moksliška pasaulėžiura.

Remiantis visos žmonijos patyrimu, mokslas teigia, kad iš nieko niekas ir negali atsirasti. Kalnai atsiranda palaipsniu dėl žemės slinkimo, o vanduo ir vėjas palaipsniu ardo juos. Gamta visada ir visur vystosi veikiamā jėgų, glūdinčių joje pačioje, tam tikrais jau žinomais mums dėsniais. Saulės šilimą išsavina augalai. Žūdamai ir suspaudžiami augalai virsta akmens anglimi. Anglis sudedama judina mašinas, mašinos gamina elektros srovę, kuri suka gamyklos stakles, ir t. t. Tai yra vienos iš Saulės energijos, šilmos ir šviesos klimato pavyzdžiai.

Remiantis panašių dėsniių žinojimu, išaugo visa šiuolaikinė technika. Remiantis gamtos dėsniių žinojimu tik ir galima išaiškinti Žemės kilmę ir raidą.

Visatos sandara

Tam, kad būtų galima suprasti Žemės kilmę, reikia žinoti vietą, kuria ji užima pasaulyje-visatoje. Mes dabar žinome, kad per metus Žemės rutulis apsisuka aplink Saulę beveik apskritimo

Prof.
B. A. VORONCOVAS
—VELJAMINOVAS

**

pavidalo keliu. Be Žemės, tokiai pat keliais juda aplink Saulę jvairiai nuo jos ir su jvairiu greičiu kili kūnai, panašūs į Žemę, vadintameji planetomis. Jų visų judėjimo plokštumos beveik sutampa: visi jie juda į tą pusę, į kuria Saulė sukasi aplink savo ašį. Aplink planetas sukasi jų palydovai; aplink Žemę sukasi Mėnulis. Šie judesiai priklauso nuo tam tikrų dėsniių, sukelti visų kūnų savės pritraukti vienas kitą tuo stūpria, juo didesnė jų masė ir juo arčiau jie randasi vienais prie kito. Saulės masė beveik tūkstantį kartų didesnė, negu masė visų planetų, kartu paėmus. Minėta kūnų sistema, kurioje įkaitusi ir savo šviesa šviečianti yra vien Saulė, vadintama Saulės sistema. Saulės sistemos dalis yra Žemė, kuri atsirado kartu su šia sistema.

Be Saulės, kurios skersmuo yra 109 kartus didesnis už Žemės skersmenį, iš įkaitintų duju susideda ir visos žvaigždės. Kiekviena žvaigždė yra Saulė, panaši į mūsų. Begalinėje visatoje yra be galo daug saulių, ir daugelis jų taip pat turi būti apsuotos planetų sistemų.

Saulės sistemos atsiradimas

Materialistinių mąstytojų ir mokslininkų pastangos atkurti saulės sistemos istoriją iki atsiradus gyvybei ir žmogui Žemėje padėjo prieiti prie šio sunkiausio uždavynio išsprendimo. Nematytas tarybinio mokslo plėtojimas staliniškai epochoje ir jvairių specialybų mokslininkų bendradarbiavimas vis artinaus prie tiesos pažinimo. Prieita išvados, kad planetos ir Žemė nekuomet nebuvu taip įkaitusios kaip Saulė, o susidurė šaltoms kietoms daleliams sukibus. Nuo žemės susiformavimo praėjo apytikriai 6–7 milijardai metų. Žemės plutos amžius yra 3–4 milijardai metų.

Akademikas O. I. Šmidtas įrodė matematikai, kad milžiniškame debesuje tokiai dalelių, kadaise apsupusiu Saulę, turėjo atsirasti vyraujant jų sukimuisi į vieną pusę. Jis nurodė, kad dalelėms susiduriant ir stambioms daleliams pritraukiant smulkias, jos sutirštėjo. Sutirštėjimai augo kaip sniego kamuoliai ir sudarė planetas tam tikruose nuotoliuose nuo Saulės. Tokiu pat būdu at-

sirastavo planetų palydovai. O. I. Šmidtas matematikai įrodė, kad susidurdamos dalelės turėjo įgauti sukimą į tą pačią pusę, į kuria jos sukosi aplink Saulę. Kitų mokslininkų patvirtino šias išvadas apie planetų atsiradimą iš kietų dalelių, apsupančių Saulę, debesio pavidalu. Pasirodo, kad pradžioje Saulė galėjo būti apsupta ir duju debesiu, kuris palaipsniu sutirštėjo į smulkias kietas daleles. Kai kurios šių dalelių augo ir pasidarė didelės planetos. Dėl dalelių susidūrimų ir šilimos išskyrimo kintant medžiagoms, kaip uranas ir radius, kurių visuomet yra akmeningesnėse dalelėse, planetos iškaito. Nuo tokio iškaitimo planetos nepasidarė ugningai skystos, bet jų medžiaga pasidarė gana plastinga, ir sunkesnės medžiagos, kaip geležis, nusmuko į planetos centrą. Lengvesnės — akmeninės — išplaukė į viršų ir, susdingamos, sudarė kietą pluta, o lengvos dujos sudarė aplink planetą apvalkalą — atmosferą, kuri neišgaruoja į beorę erdvę dėl to, kad planeta pritraukia ją prie savęs. Vietomis, kur planetos plutoje yra daugiau urano ir radijus, išskirkia tiek šilimos, kad ištrypsta uoliena ir ten galimi įkaitusios lavos vulkaniniai išsiveržimai.

Klausimas apie tai, kaip atsirado aplink Saulę duju ir dulkių debesys, iš kurų susiformavo planetos, galutinai dar neišspręstas. Akademikas O. I. Šmidtas prisilaiko nuomonės, kad savo kelyje pasaulio erdvėje Saulė susitiko su vienu tokiu kietu dulkieliu debesiu, kurį, kaip mes žinome, yra daug ir mes stebime. Esant palankioms sąlygomis, Saulė galėjo pritraukti pasukui save dalį tokio debesio. Kitų mokslininkų yra tos nuomonės, kad tokiam dulkiui pritraukimui sąlygos buna labai retai. Dėl to ir dėl kitų davinių akademikas V. G. Fesenkovas yra tos nuomonės, kad pati Saulė, kuri anksčiau, matyt, buvo karštene ir sukosi daug greičiau dėl išcentrinės jėgos, išskyre palaipsniu iš savęs duju debesį. Šio straipsnio autorius yra tos nuomonės, kad greičiausia buvo viena ir kita. Duju sukančios žiedas, kurį Saulė išskyre praeidama per dulkių debesį, padėjo pritraukti dulkių daleles.

Tolimesnė tarybinio mokslo raida leis patikslinti planetų ir Saulės gimimo procesą, bet ir dabar jau aišku, kad Saulės sistema atsirado be jokių išgalvotų religijos antgamtinėjų jėgų dalyvavimo.

Anga streikų judėjimas kapitalo šalyse

Pastaruoju metu pastebimas tolesnis streikų judėjimo augimas kapitalistinėse šalyse. Darbo žmonės stiprina kovą prieš antliaudinę valdančių-

ju sluoksnį politiką, prieš nepakenčiamas gyvenimo sąlygas, ginklavimosi varžyas.

Italijoje balandžio 17 die-

ną streikavo daugiau kaip 150 tūkstančių metalurgijos ir mašinų gamybos pramonės įmonių darbininkų.

(TASS—ELTA).

Iš medžiotojo užrašų knygutės

Naikinkime vilkus

Vilkas yra labai žalingas.

Kiekvienais metais jis padauro liaudies ūkiui nuostoliu, naikindamas naminius ir vertingus laukinius gyvulius bei paukščius. Vilkas yra žalingas dar ir todėl, kad jis platinia pasiutimo ligą.

Istatomas ši žvėrij leidžia naikinti išsitus metus. Nemaižai vilkų sunaikinta per prėjusį žiemos sezoną su vėlavėmis. Pavasarį vilkus geriausiai naikinti gūžlose, kai dar jose yra vilkiukai,

t.y. gegužės-birželio mėnesiais. Naikinimas gūžlose yra sekmingiausias ir lengvai prieinamas ne tik medžiotams, o ir kiekvienam piliečiui.

Artėjant vilkų naikinimo gūžlose periodui medžioklės inspekcija kviečia visus piliečius prisidėti prie vilkų naikinimo.

L. Vaitkevičius,
Valst. medžioklės inspektorius

SPORTAS

Tinklinio rungtynės

Balandžio 23 d. I vidurinės mokyklos sporto aikštėje prasidėjo miesto tinklinio rungtynės, skirtos Gegužės Pirmosios garbei. Rungtynėse dalyvauja 8 vyrių ir 5 moterų tinklinio komandos.

Pirma susitikimas turėjo ivykti tarp „Spartako“ ir „Mokslo“ II komandų. Neatvykus „Mokslo“ II komandai, susitikimas užskaitomas „Spartako“ komandai.

Toliai susitikimo „Žalgirio“ tinklininkai su II vidurinės mokyklos II komanda. Permainingą kovą laimi daugiau

prityrusi „Žalgirio“ komanda santykiu 2:0.

I trečią susitikimą išeina dvi stiprios komandos — pirmos vidurinės mokyklos ir „Mokslo“ I komandos tinklininkai. Temptą kovą laimi vidurinės mokyklos tinklininkai rezultatu 2:0 (15:12, 15:8).

Iš moterų komandų susitikimo pirmos vidurinės mokyklos I ir II komandos. Susitikimą laimėjo I komanda santykiu 2:0 (15:4, 15:0). Rungtynės tėsiamos toliau.

A. Beriozovas

Įrengė tinklinio aikštę

Raudinės pradinės mokyklos pionieriai — dideli sporto aikštėje. Nešenai jie, vadovaujami mokytojos Rugieniutės, įrenge prie mokyklos tinklinio aikštę. Dabar jie toje aikštėje mokosi žaisti tinklinį.

A. Vaitkūnas

REDAKTORIUS L. RUDAŠEVSKIS

Rajoninio laikraščio „Pergalė“ prenumeratorių dėmesiu!

Nuo š. m. gegužės mėn. „Pergalės“ laikraštis išeina 3 kartus per savaitę. Prenumeratos kaina vienam mėnesiui 1 rub. 95 kap.

Visi prenumeratorių, užsiprenumeravę laikraščių ilgesniams terminui, turi performinti prenumeratai sutinkamai su laikraščio kaina.

Visais klausimais kreipkitės į kolūkių laiškininkus, visuomeninius spaudos platintojus ir į „Sąjunginės Spaudos“ skyrių.

„Sąjunginė Spauda“

Priimama prenumerata rajoniniam laikraščiui „Pergalė“

nuo 1952 metų gegužės mėn.

Laikraštis išeina 3 kartus į savaitę: trečadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais.

Prenumeratos kaina:

Iki metų galo — 13,65 rb.

3 mėn. — 5,85 rb.

1 mėn. — 1,95 rb.

Prenumerata priima visi ryšių ir „Sąjunginės Spaudos“ skyriai, agentūros, visuomeniniai spaudos platintojai, kolūkių laiškanešiai bei apylinkių Tarybų sekretoriai.

Skaitykite savo rajoninį laikraštį!